

BEATE ASSERSON 60 ÅR I MORGEN

105015

Dette rollebilde av Beate Asserson er tatt fra hennes tolkning av Waltraute i «Götterdämmerung» av Richard Wagner på Pariseroperan i 1955.

ARENE SYNES PÅ NOEN AV oss, på andre ikke. Den beskjedne sangerinnen Beate Asserson tilhører den siste kategori, og 9.mars foretrekker hun også å forbigå i stillhet med sin mann Eivind Saxlund. Min mening er derimot at flere kunstnere er altfor fortiet når det gjelder omtale her hjemme — hvilket i større grad gjør dem totjent til en liten honnor når anledningen omsider byr seg.

Allerede i 1931 kom en ungpike frem i Bergen som elev av Sofie Brekke, like traust som den gang hun i 5-års alderen stampet foten i gulvet og sa til sine foreldre: «Når jeg blir stor, vil jeg bli sangerinne». — Og moren Margrethe Asserson var og ble rekningsplanen for sin datter gjennom mange år eftersom en slik utdannelse er kostbar, for Beate var nemlig av dem som totalt uten hjelp fra stipendier slo igjennom som operasangerinne i ung alder i Tyskland, Østerrike, Italia og Frankrike. Kort tid etter elevkonserten i Bergen, kom så denne prestedatteren fra Bjelmland i kontakt med den verdenskjente professor Zawilowsky i Berlin. Mange kalte ham en trollmann når det gjaldt å produsere operasangere, andre forstod ham ikke — men sikkert er det at ingen andre har maktet bedre enn ham å ta ut det rette repertoar for elevene og lede dem igjennom en slik påkjenning et slikt arbeide er.

— Jeg var bare 23 år, forteller Beate Asserson — og etter et studium på 4 år, ville direktør Tietjen ved statsoperaen at jeg skulle synge Erda i «Rheingold» etter å ha gjort endel småroller på samme scene.

— Det var da store greier for en så ung operasangerinne?

— Ja, men grunnen var alene den at de andre nærværende sangerinner i mitt stemmefag

ikke fant rollen attraktiv nok. Dernest ville Tietjen ta meg som et eksperiment. Senere sang jeg også Erda i «Siegfried».

BEATE ASSERSON oppnådde virkelig suksess på scenen, men hennes beskjedenhet holder henne tilbake fra å snakke om det. Andre — også kolleger — vet imidlertid å fortelle at rollegalleriet var svært allsidig: Nancy i «Martha», Rosalia i «Tieflands», Mor Aase i Werner Egk's «Peer Gynt», krovertinnen i «Boris Godunov», wagnerroller og andre. Flere av operaene ble ledet av Herbert von Karajan, og blant de mange som gratulerte henne var kolleger som Lemnitz, Heidersbach og Roswänge. I årene 1937 og 1939 medvirket hun under ledelse av Wilhelm Furtvängler i Bayeruth. Den ene av operaene var «Parsifal» med Martha Fuchs som Kundry. Denne sangerinnen var en farverik personlighet. I 1933 holdt hun en konsert sammen med sin far i Berlin, hvor hun valgte sanger til tekster av Heine. På program-manuset skrev hennes far imidlertid «Dichter unbekannt», hvilket i vanvare kom med i trykken, og det var ikke bra, politisk begrunnet. Adolf Hitler (som var vegetar) ba henne imidlertid hjem, og da piken kom med téen, spurte hun: «Fører, hva er det De drikker der?» «Valeriane-te», var svaret. (I Tyskland populært kalt «Katzenkraut»).

Sangerinnens replikk ble kjent i vide kretser: «Merkelig... -- For den beroliger jo menneskene, mens kattene blir totalt narraktige av den». Hun holdt på å komme i konsentrasjonsleir senere, men unnsnapp. Hitler hørte flere av Wagnerforestillingene, og det var ikke lett for alle sangere.

— Det ble vel rik anledning

til å høre mye om opera på den tiden?

— For meg som aldri hadde vært i operaen før jeg begynte å arbeide med det selv, var det selvsagt litt av en opplevelse. F.eks. hørte jeg Tiana Lemnitz i «Jegerbruden» og «Maria Müller i «Valkyrien», de alternerte forøvrig i samme rollelag. Maria Cebotari, som sang alt mulig fra Sophie i «Rosenkavalieren», Violetta i «Traviata» og Salomé, til Carmen, dro stadig

MELLOM SLAGENE BLE sangerne invitert til Villa Wahnfried og Winifred Wagner, enken etter komponistens sønn og leder av festpillene inntil sønnene overtok. Richard Wagner oppførte villan i 1872. Her finnes marmorstatuer av de største sangerne, og selve hallen — som går gjennom hele huset — rekker helt opp til taket. Spisestuen rommer bare 12, mens haven tar vel 100 gjester. Beate Asserson kom hit

Av Maud Hurum

frem og tilbake fra Dresden til Berlin. Hun var litt av et arbeidsjern.

Beate Asserson sang Suzuki i «Madame Butterfly» mot Cebotari og Helge Roswänge, like så i Glinkas «Ivan Susanin» hvor hun gjorde særlig lykke som prins Wanja. Etter å ha medvirket som Erda i «Siegfried» med Frieda Leider som Brynhilde, Max Lorenz som Siegfried og Erna Berger som Waldvogel, studerte hun ferdig Carmen som hun skulle ha overtatt etter Margareth Klose på gjestespill i provinsen. Men så kom krigen og ødela alt. Sangerne fikk det vanskelig i Tyskland. Frieda Leider, som var jodinne, kom seg over til Amerika.

Da Beate Asserson mistet kontakten med Zawilowski (han døde i 1952), var det noe vesentlig som var borte for henne. Men hun hadde da rukket to store gjestespill i Wagners Bayeruth, hvis festspillhus er ganske markverdig konstruert. Hovedscenen er 23 meter dyp og 28 meter bred. I orkestergraven, som rommer 100 mann, er det 6 trinn hvor blåserne har plass nederst og dirigenten øverst med strykerne på begge sider. Huset ligner en fiolin i konstruksjonen og kan feire sitt 150-års jubileum i 1976.

med bl. a. Frieda Leider og Margareth Klose i 1936, og i november oppførte de «Siegfried» med Rudolf Bockelmann som Wotan. Og det var jo etter litt av en oppgave for en ungpike!

Da hun kom hjem fra Sverige etter krigen, hadde hun først en konsert med Rolf Karlsen og medvirket så i «Les Beautitudes» i Oslo Domkirke og senere i «Mattheuspasjonen» i Nidarosdomen. Som pasjonssangerinne nådde hun muligens lengst i Norge, men hun sier selv at romansen alltid stod hennes hjerte nærmest. Eventyret fortsatte, for under ledelse av Hans Knapertbusch sang hun Flosshilde i «Götterdämmerung» på La Scala i Milano i 1954 med Sigurd Björling som Wotan. I 1955 gikk ferden til Parisoperaen hvor hun mot Martha Mödl som Brynhilde. Hans Hotter som Wotan og Leonie Rysanek som Gutrune, gjestet som valkyrien Waltraute. Hun medvirket også i mange Wagnerforestillinger under ledelse av Erich Kleiber. Endelig fikk vi henne i opera i Norge: Suzuki i «Madame Butterfly» av Puccini i 1955, og denne oppsetningen gjestet også Kristiansand. Derpå sang hun Gustav Mahler med Filharmonien og medvirket i tallrike radiokon-

serter. En innspilling med Kirsten Flagstad hører også med til merittene.

KREFTENE HAR HUN alltid funnet i Guds natur, i sin kristne tro og i sin kjærlighet til mennesker. Sungen må komme innenfra, lærte hennes pedagog gjennom 3 år i Stuttgart. Martha Haas. Dette har hun fulgt, men for at det skal tone og fungere der inne, har hun funnet ro i et gammelt stabbur i Eggedal, som hun har innredet som feriehus. Døren er alltid åpen for hennes venner, og hun har meget å lære andre om objektiv, universell tankegang. Men fra dette enkle i hennes indre, vokser det store som enhver kunstner burde eie.

Sangerinnen Beate Asserson runder seksti år i morgen.